

v&vn

Beroepsvereniging van zorgprofessionals

Verzorgenden en de Wet BIG – hoe zit dat?

- **Wat zeggen de wet BIG en - de andere wetten- over verzorgenden**
- **En hoe werkt het in jouw dagelijkse praktijk ?**

Gaat het hierom....



Of hierom....



Onderwerpen:

- **Wat zijn jouw vragen?**
- **Uitgangspunt bevoegdheid en bekwaamheid**
- **Wet BIG**
- **Handelingen Individuele Gezondheidszorg**
- **Wet Kwaliteit Klachten en Geschillen
Gezondheidszorg.**
- **Hoe komt dit allemaal samen in de dagelijkse
praktijk? Hoe werkt het ? Hoe blijf je bekwaam?**

Basisprincipe bevoegdheid/bekwaamheid

- **Je bent alleen bevoegd om handelingen en taken uit te voeren als je bekwaam bent ! Dit geldt voor voorbehouden en risicovolle handelingen en voor alle andere handelingen en taken !**
- **(Bron: RVZ rapport “bevoegd is bekwaam”)**

- **Wat is bekwaamheid:**

Beschikken over zowel de vaardigheden als de bijbehorende kennis en attitude:

- Handelingen op de juiste wijze uitvoeren.
- Kennis over werking, bijwerkingen, complicaties. en weten wat je moet doen als die optreden.
- Kennis over bijbehorende richtlijnen (veiligheid, hygiëne, etc.
- Kennis over ziektebeeld.
- Informatie kunnen geven, angst reduceren, etc.



De wettelijke kaders:

- **Wet BIG**
- **Wet Kwaliteit Klachten en Geschillen
Gezondheidszorg.**

Doelstelling van de wet BIG:

- de **kwaliteit** van de beroepsuitoefening bevorderen en bewaken
- de **patiënt** beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door beroepsbeoefenaren
- De Wet BIG is een kaderwet, een raamwet.

Verschillende onderdelen van de Wet BIG zeggen iets over bevoegdheid en bekwaamheid:

- 1. De registratie – BIG -register**
- 2. De handeling die je uitvoert**
- 3. De bevoegdheid**

1. De registratie:

- **Verzorgenden IG: Diplomaregistratie: dat betekent dat er wettelijk is vastgelegd wat je competenties zijn als je dit diploma hebt.**
- **Verpleegkundigen hebben een eigen register in de wet BIG. Om daarin te komen moet je een diploma verpleegkundige hebben.**
- **VS-sen: Ingeschreven in het specialistenregister (Artikel 14) van de Wet BIG.**

Wat zegt dit over je bevoegdheid:

- **Verzorgenden IG: dat je bekwaam wordt geacht in een aantal voorbehouden en risicovolle handelingen.**
- **Verpleegkundigen = functioneel zelfstandig bent in het uitvoeren van voorbehouden en risicovolle handelingen. Toezicht en tussenkomst = supervisie: niet nodig.**
- **VS-en = zelfstandig bevoegd.**

- Maar hiermee weten we nog lang niet alles !!



2. Soorten handelingen

1. Voorbehouden handelingen:

Handelingen die onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de patiënt meebrengen als ze door ondeskundigen worden uitgevoerd, zijn voorbehouden.

Voorbehouden handelingen (art. 36)

1. heelkundige handelingen
2. verloskundige handelingen
3. endoscopieën
4. catheterisaties
5. injecties
6. puncties
7. narcose
8. handelingen met gebruikmaking van radioactieve stoffen of toestellen die ioniserende stralen uitzenden
9. electieve cardioversie
10. defibrillatie
11. electroconvulsieve therapie
12. steenvergruizing voor geneeskundige doeleinden
13. handelingen ten aanzien van menselijke geslachtscellen en embryo's, gericht op het anders dan op natuurlijke wijze tot stand brengen van een zwangerschap
14. geneesmiddelen voorschrijven

2. Risicovolle handelingen:

niet voorbehouden handelingen waar risico's aan verbonden zijn:

Zoals medicatie toedienen, hechtingen verwijderen. Zorginstellingen kunnen zelf ook risicovolle handelingen benoemen, zoals werken met tillift, bepaalde wondverzorging,

3. Overige handelingen: ook daarvoor is bekwaamheid noodzakelijk !!

3. bevoegdheid

De Wet BIG kent 3 soorten bevoegdheden:

- **Zelfstandig bevoegd**: bevoegd tot de indicatiestelling van voorbehouden handelingen en de uitvoering hiervan.
- Niet zelfstandig bevoegd:
 1. **Functioneel zelfstandig**: Bevoegd tot het functioneel zelfstandig verrichten van de voorbehouden handelingen in opdracht van de eerstgenoemde bevoegde.
 2. **Niet-functioneel zelfstandig**: Bevoegd tot het verrichten van voorbehouden handelingen in opdracht, onder toezicht en met aanwijzing van de eerstgenoemde bevoegde.

Zelfstandig bevoegden

artsen, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundig specialisten

- **indiceren en uitvoeren van voorbehouden handelingen**
- **afhankelijk van hun deskundigheidsgebied (bekwaam = bevoegd)**
- **niet-zelfstandig bevoegden opdracht geven tot het uitvoeren van voorbehouden handelingen**

Niet-zelfstandig bevoegden:

alle andere beroepsbeoefenaren in de individuele gezondheidszorg

- Na opdracht van een zelfstandig bevoegde voorbehouden handelingen uitvoeren**
- WEL: afhankelijk van hun bekwaamheid**

Zelfstandig bevoegde is opdrachtgever:

Mag dus opdracht geven mits:

- Hij/zij **aanwijzingen** kan geven over het verrichten van de handeling, **toezicht** kan houden op de uitvoering van de handeling en de mogelijkheid tot **tussenkomen** voldoende zijn verzekerd;
- de opdrachtnemer **bekwaam** is om de handeling naar behoren uit te voeren.

Opdrachtnemer met functionele zelfstandigheid (art. 39)

Verpleegkundige: geen toezicht of tussenkomst nodig. Wel nodig: opdracht, volgen aanwijzingen en aantoonbare bekwaamheid.

Wat is aantoonbaar: door opleiding of certificaat.

Opdrachtnemer zonder functionele zelfstandigheid (art. 35) : de verzorgende

De opdrachtnemer is niet bevoegd om buiten noodzaak beroepsmatig een voorbehouden handeling te verrichten, tenzij:

- zij dit doet **in opdracht** van een zelfstandig bevoegde
- zij handelt in overeenstemming met de eventuele **aanwijzingen** van de opdrachtgever (protocol)
- zij **bekwaam** is om de opdracht naar behoren uit te voeren
- Er **toezicht en tussenkomst** geregeld is.

De praktijk

1. **Schriftelijke opdracht van een arts. (waarom schriftelijk?)**
2. **Protocol aanwezig op de plaats waar de handeling wordt uitgevoerd.**
3. **Aantoonbare bekwaamheid:**
 - **Vaardigheden.**
 - **Attitude jegens en communicatie met de zorgvrager.**
 - **Kennis over werking – bijwerkingen – complicaties van de handeling.**
 - **Kennis van het ziektebeeld van de zorgvrager.**

Bekwaamheid

- **Opleiding – diploma**
- **Training - certificaat**
- **Ervaring: voer je de handeling regelmatig uit en heb je kennis van de laatste ontwikkelingen?**
- **Zelf een positief oordeel hebben over je bekwaamheid; dat je iets op papier kunt, wil nog niet zeggen je je ook bekwaam voelt. (en andersom)**
- **“Bekwaam en bereid”**

Altijd schriftelijke opdracht arts nodig ?

- **Ja, bij voorbehouden handelingen altijd.**
- **Bij risicovolle handelingen niet strikt volgens de wet.**
- **Maar: soms is het verstandig**
- **Zorginstelling kan bepalen dat wél opdracht gegeven moet worden**
- **Visie Zorgverzekeraars.**



Download from
Dreamstime.com

This watermark-free image is for previewing purposes only.



ID 17198450

© Alexey Barmnykh | Dreamstime.com

Rol werkgever

- **Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg:**
- **O.a.:**
- **Zorg voor veilige zorg.**
- **Zorg dat professionals volgens de eigen kwaliteitsstandaarden kunnen werken.**
-

Als het gaat om bekwaamheid:

- **Mogelijk maken dat zorgprofessionals scholing en training kunnen volgen om bekwaam te blijven.**
- **Transparant beleid over hoe deze scholing en training gevolgd moeten worden.**
- **Dit kan op veel verschillende manieren:**
- **In eigen instelling of in de buurt, skillslab, bij opleidingsinstituut. Toetsing en scholing op eigen afdeling.**

Ten slotte:

- Ook het Kwaliteitsregister V&V kan je helpen om aantoonbaar bekwaam te blijven.
- Er zijn geaccrediteerde scholingen en trainingen ten aanzien van bekwaamheid voorbehouden en risicovolle handelingen
- www.kwaliteitsregisterenvn.nl

- ***Brochure: Handleiding Voorbehouden handelingen bij verpleging, verzorging en thuiszorg (ActiZ BTN LHV Verenso) heruitgegeven 2012.***
- ***Drs. I.J.H.C. van den Boomen & Mr. A.A.C. Vlaskamp: Onder voorbehoud. Min. Van VWS. heruitgegeven 2012.***